

Saco
Box 2206
103 15 Stockholm

Stockholm 14 september 2020

Remissvar på Genomförande av arbetsvillkorsdirektivet (Ds 2020:14)

Akademikerförbundet SSR har beretts tillfälle att till Saco besvara remiss i rubricerat ärende.

Sammanfattning

Utredningen innehåller förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1152 av den 20 juni 2019 om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen, arbetsvillkorsdirektivet. Genom arbetsvillkorsdirektivet uppdateras och utökas upplysningsdirektivets bestämmelser om arbetsgivares skyldighet att lämna information om anställningsvillkor. Utredningen föreslår ändringar i anställningsskyddslagen, bland annat avseende arbetsgivares skyldighet att lämna information om ändring av anställningsförhållandet, om arbetstagares möjlighet att ha parallella anställningar, och en rätt för arbetstagare att begära och få svar från arbetsgivaren om möjligheten att få en anställning med tryggare och mer förutsägbara villkor. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2022.

Allmänna kommentarer

Akademikerförbundet SSR är försiktigt positivt till flera av utredningens förslag om ändringar i anställningsskyddslagen.

Som generell anmärkning önskar Akademikerförbundet SSR framföra att anställningsskyddslagens 6 § inklusive de bokstavs-§ som följer blir allt svårare

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

att överblicka. Om nu föreslagna ändringar träder i kraft uppgår 6 § till inte mindre än nio enskilda bokstavs-§, varav många innehåller korshänvisningar till andra bestämmelser i anställningsskyddslagen eller till specifika versioner av EU-lagstiftningsakter. Därtill består flera av bestämmelserna av separata punktlistor med specialbestämmelser. Med hänsyn till att anställningsskyddslagen i första hand ska förstås och tillämpas av personer utan fördjupad arbetsrättslig utbildning är den aktuella lagstiftningstekniken inte ändamålsenlig.

Specifika kommentarer

Kap 9.3 Om parallell anställning

Akademikerförbundet SSR är kritiskt till utformningen av den föreslagna bestämmelsen i 6 h § av tre skäl. För det första är det svårt att överblicka dess avgränsning, det vill säga vilka situationer som faktiskt omfattas av förbudsregeln i första styckets första punkt. Andra stycket ger nämligen stort utrymme åt arbetsgivare att genom avtal med arbetstagaren begränsa dennes möjlighet att ha en parallell anställning.

För det andra riskerar förslaget att försämra situationen för en redan svag arbetstagargrupp. Direktivets regel tycks främst ta sikte på att skydda personer som arbetar deltid, eller som arbetar under osäkra anställningsvillkor. Sådana arbetstagare befinner sig typiskt sett i en svagare position i förhållande till arbetsgivaren än andra arbetstagargrupper. Utredningen noterar följaktligen att en bestämmelse som tillåter avtal om förbud mot att ha en annan anställning riskerar att medföra att arbetsgivare kan träffa avtal om restriktioner i större utsträckning än vad som förekommer i dag, särskilt vad gäller arbetstagare i lägre befattningar. Utredningen framhåller att det inte är syftet med direktivet. Men mot bakgrund av att den föreslagna bestämmelsen ger så stort utrymme åt arbetsgivare att begränsa parallella anställningar finns det en risk att det kommer att ske slentrianmässigt för de omnämnda svagare arbetstagargrupperna.

För det tredje avviker det svenska förslaget från direktivet i fråga om objektivt grundade exklusivitetsrestriktioner. Direktivets artikel 9.2 uppställer krav på att exklusivitetsrestriktioner ska ha objektiva grunder, såsom bland annat säkerhet och hälsa, skydd för företagshemligheter och för undvikande av intressekonflikter. Förslaget till svensk bestämmelse framhåller istället lojalitetsplikten som en sådan exklusivitetsrestriktion på inte mindre än fyra ställen (6 h § 2 st. 1 p., 3 p. och 4 p., samt 3 st.). Utredningen ger i allt väsentligt en korrekt beskrivning av gällande rätt i fråga om lojalitetspliktens innebörd. Bland annat framgår på ett flertal ställen i utredningens beskrivning att lojalitetsplikten inte gör sig gällande med samma kraft för arbetstagare i lägre befattningar. Akademikerförbundet SSR ifrågasätter därför utredningens val att fylla ut den svenska bestämmelsen med upprepade påminnelser om lojalitetsplikten. Det svenska regelförslaget får en utformning som inte låter direktivets skyddssyfte få fullt genomslag.

Att 6 h § 3 st stadgar att lojalitetsplikten gäller även om parterna inte träffat något avtal är överflödigt då det gäller som allmän rättsgrundsats inom svensk arbetsrätt. Därtill går förslaget i denna del utöver vad som följer av krav från direktivet.

Sammanfattning av Akademikerförbundet SSR:s svar

Akademikerförbundet SSR har i svaret fokuserat på förslaget om parallell anställning i kapitel 9.3. Förbundet avstyrker förslaget om parallell anställning (6 h §). Det svenska regelförslaget får en utformning som inte låter direktivets skyddssyfte få fullt genomslag. Det är svårt att överblicka dess avgränsningar och det riskerar att försämra situationen för en redan svag arbetstagargrupp.

Heike Erkers

Förbundsordförande

Mikael Smeds

Chefsjurist